

Pedagogisch

Beleidsplan

Januari 2019

Inhoud

Inleiding	3
Over Ons	3
Visie	4
Basisdoelen.....	4
Emotionele veiligheid	4
Sociale ontwikkeling	6
Overdracht van waarden en normen.....	7
Persoonlijke ontwikkeling.....	8
Cognitieve ontwikkeling.....	8
Motorische ontwikkeling	9
Lichamelijke ontwikkeling en seksualiteit.....	11
Zindelijkheid	11
Dagprogramma.....	13
Spelen, spel en speelgoed.....	13
Activiteiten	15
Dagelijkse activiteiten	15
Open deur beleid The Little Prince	17
Bijzondere activiteiten en feesten	18
Invloed van groepsoptvang.....	19
Team.....	20
Extra ondersteuning andere volwassenen.....	20
Houder van de crèche.....	20
Vrijwilligster	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
Stagiaire.....	20
Signalering & Opvallend gedrag.....	21
Opvallend gedrag.....	21
Zorgwekkend gedrag	23
Vier ogen principe voor kinderdagverblijven	24
Inleiding	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
Algemeen.....	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
Personeel en groepen.....	25
Wennen bij The Little Prince.....	28
Extern wennen.....	28
Intern wennen (van baby naar peutergroep).....	29
Lijst van geraadpleegde literatuur	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.

Inleiding

Het pedagogisch beleid geeft inzicht in het handelen van de pedagogisch medewerkers naar de kinderen en inzicht in waarom wij denken dat deze manier van handelen voor ons en het kind de juiste is. Wij zijn ons zeer bewust dat iedere situatie en ieder kind verschillend zijn, daarom is dit pedagogisch beleid zeker geen strak "regime", maar moet gezien worden als een handleiding, een rode draad voor ons handelen en een uitleg hierover. Kernpunt is hierbij uit te gaan van het kind. Op het dagverblijf zijn wij mede verantwoordelijk voor de opvoeding van de kinderen. Een grote verantwoording, in een tijd die volop in beweging en aan veranderingen onderhevig is.

In dit pedagogisch beleidsplan zullen wij de term "ouders" natuurlijk vaak gebruiken, hiermee bedoelen wij uiteraard ook andere verzorgers. Wanneer het gaat over de kinderen zullen we meestal de hij-vorm gebruiken, maar bedoelen hiermee ook zij, en omgekeerd.

In het beleid worden de verschillende groepen regelmatig genoemd. The Little Prince heeft twee groepen; een babygroep van 2 maanden tot 1,5 a 2 jaar en een peutergroep van 1,5 a 2 tot 4 jaar. Wij staan open voor reacties en meningen van u als lezer en komen graag in gesprek naar aanleiding van eventuele vragen. Minimaal één keer per jaar evalueren we de inhoud, onder andere in overleg met de oudercommissie.

Over Ons

Kinderdagverblijf The Little Prince is gelegen op een zeer bijzondere locatie in Amsterdam Zuid, namelijk in het souterrain van de Thomaskerk. In deze zeer ruime locatie vangen wij maximaal 23 kinderen op in de leeftijd van 0-4 jaar, in twee horizontale groepen (baby/dreumes en dreumes/peutergroep). The Little Prince is in 1994 opgericht door Yaél Sfirá, vanuit haar eigen behoefte als moeder om een warme en liefdevolle plek voor haar kinderen te creëren. Het team van ervaren en gekwalificeerde medewerkers werkt iedere dag met veel plezier en toewijding. Kenmerkend voor onze werkwijze is onze warme benadering, de creativiteit en voorschoolse activiteiten voor drie plus. Onze klanten zijn veelal expats, de voertaal op de groepen is Nederlands.

Wij hopen dat u in dit plan zal lezen en ervaren wat ons kinderdagverblijf zo speciaal maakt, maar nog liever dat u dat in de praktijk komt ervaren!

Yaél Sfirá

Visie

Visie is een abstract begrip. Toch willen wij proberen onze visie zo te omschrijven, dat het dicht bij de praktijk staat en herkenbaar is voor mensen die The Little Prince kennen. Daarnaast willen we proberen de mensen die The Little Prince niet kennen een goed beeld te geven van de visie van waar uit wij werken. In de uitwerking van de onderwerpen zullen we vaak terug grijpen op onze visie. Deze visie geeft een positief beeld weer. Het is het beeld van hoe wij naar kinderen willen kijken, en dat is op een positieve manier.

Ieder kind is uniek en waardevol en heeft een warme, liefdevolle en vooral veilige omgeving nodig. We gaan met de kinderen om vanuit een brede basis van respect.

Dit houdt onder andere in dat we niet boven het kind willen staan, maar er naast. Zo krijgt het kind het gevoel dat hij serieus genomen wordt. **Want ook al is een kind nog klein, het is een mens dat recht heeft op zijn eigen keuzes en een eigen inbreng.** Dit wil overigens niet zeggen dat wij het kind altijd alles laten bepalen. Als volwassenen hebben we een beter overzicht over gevolgen die bepaalde acties hebben. Een kind kan dat nog niet inschatten, en laat zich grotendeels leiden door zijn eigen behoeften. Wij geven dus wel grenzen aan en corrigeren als dat nodig is, maar proberen dat op een respectvolle manier te doen, en niet in de vorm van de "machtige" volwassene.

Basisdoelen

De werkwijze van The Little Prince gaat uit van de vier basisdoelen geformuleerd door prof. dr. Marian Riksen Walraven. Deze hebben betrekking op een viertal ontwikkelingsgebieden: emotionele veiligheid, persoonlijke competentie, sociale competentie en de overdracht van normen en waarden.

Emotionele veiligheid

Emotionele veiligheid is één van de kernwoorden bij The Little Prince. Emotionele veiligheid is nodig om je goed te kunnen ontwikkelen en ontplooien. Als je je emotioneel veilig voelt, durf je te laten zien wie je bent, durf je dingen te ondernemen waardoor je dingen kunt leren, weet je dat er iemand is die op je let en voor je zorgt. Je voelt je gewaardeerd om wie je bent, je voelt je belangrijk. Ook als je je onzeker voelt, wordt je gewaardeerd. Een veilige omgeving kan dan een belangrijke bijdrage leveren om je zekerder te voelen. Twee belangrijke aspecten bij emotionele veiligheid zijn **sensitieve responsiviteit, structuur en voorspelbaarheden respect voor de autonomie.**

Sensitieve responsiviteit

Sensitieve responsiviteit betekent dat de pedagogisch medewerkers gevoelig zijn voor wat een kind bezighoudt. Ze nemen signalen van het kind waar en reageren daarop. Ze laten zien dat ze het kind gezien hebben, waarderen, rekening houden met het kind en het helpen als dat nodig is. Als een kind iets doet dat van ons niet mag, proberen we ons te verplaatsen in het kind. Waarom doet dat kind dat? Wil het iets ontdekken, is het kind koppig, imiteert het kind iemand anders of heeft iets zo'n aantrekkingskracht op het kind dat wij het moeten helpen om het niet te doen? Door wie of wat wordt zijn gedrag bepaald? We willen het kind alternatieven aanbieden voor gedrag dat niet kan of mag. In de omgang met kinderen gaan we vaak uit van ons gevoel. We willen eerlijk zijn tegenover kinderen. Zo worden ze sneller weerbaar. Ieder kind heeft gevoelens. Eerst zijn het basisgevoelens: je voelt je naar (honger, vieze broek, alleen, onveilig), of je voelt je goed. Al heel snel worden de gevoelens groter in aantal, gedifferentieerder. Bij The Little Prince hebben we respect voor deze gevoelens. Een kind mag bang zijn, of vrolijk, verdrietig, boos, neerslachtig, etc.

Werkwijze

We zullen niet gauw zeggen dat een kind zich aanstelt. Als het er op lijkt dat een kind dat wel doet, heeft het kind daar meestal een reden voor en is het een signaal.

Een kind bedoelt bijvoorbeeld: "Neem mij serieus, troost mij. Geef mij aandacht." Soms vestigt een kind sterk de aandacht op zichzelf met iets kleins, bijvoorbeeld een klein wondje. Voor de volwassene lijkt het iets pietepouterigs, iets waar je je niet druk om moet maken. Maar voor het kind is het iets belangrijks, vooral als het in een fase zit waarin je eigen lichaam interessant is, en als er bloed uit komt is het zeker alle aandacht waard.

We helpen het kind dan door te stoppen met aandacht geven aan het wondje, en vervolgens alternatieven aan te bieden, waardoor hij op een positievere manier aandacht krijgt. We willen de kinderen helpen om te gaan met hun emoties. Als je boos bent, kun je vertellen waarom je boos bent, zodat we er samen een oplossing voor kunnen zoeken. Het erkennen van de emotie is vaak al voldoende om daarna verder te kunnen. Als een kind verdrietig is omdat mama weg moet naar haar werk, vertellen we hem dat mama haar straks weer komt halen, maar dat ze eerst moet werken. We leggen het zo goed mogelijk uit aan het kind, en tonen ook begrip voor het feit dat het kind verdrietig is. We verwoorden voor het kind dat het vervelend is dat mama weg gaat, en dat je daar verdrietig om mag zijn. Ook de ouder voelt zich ellendig als het een huilend kind achter laat, alleen het verschil is dat de ouder misschien niet zo snel zijn tranen zal laten zien. Maar het gevoel is hetzelfde. Zo troosten we het kind en bieden dingen aan die het kind of kunnen leiden zodat ze lekker kan gaan spelen. We leren de kinderen dat emoties erbij horen, en dat je emoties mag hebben.

Structuur en voorspelbaarheid

Door structuur in een dag te brengen weten kinderen wat ze kunnen verwachten. De structuur wordt in eerste instantie gegeven door op vaste tijden vaste activiteiten te doen. Maar bijvoorbeeld ook door een activiteit op dezelfde manier te beginnen (ritueel). Een hele belangrijke factor in voorspelbaarheid (en dus veiligheid) zijn de vaste medewerkers op de groep.

Werkwijze

Duidelijke regels, die pedagogisch medewerkers consequent bewaken, geven kinderen houvast. De kinderen kennen deze regels en de pedagogisch medewerkers helpen ze hierbij. De regels passen we aan naar gelang de leeftijd van de kinderen. Kinderen van drie jaar kunnen andere regels aan dan kinderen van anderhalf jaar oud. *Voorbeeld: De kinderen mogen niet met al het speelgoed tegelijk spelen en ze moeten helpen opruimen. Eerst het speelgoed opruimen en dan met een ander speeltje spelen.*

- Een vast dagritme dat aansluit bij de behoeften van de kinderen. Het ritme van de baby's is anders dan het ritme van de twee of van de drie- jarigen. *Voorbeeld: In de peutergroep krijgen de kinderen van 3 jaar en ouder educatieve werkjes aangeboden, als ze dat willen. We verdelen de peutergroep regelmatig in twee groepen (2- en 3 jarigen) om leeftijdsgerichte activiteiten aan te bieden.* Door vaste rituelen te gebruiken zijn activiteiten en/of gebeurtenissen voorspelbaar voor kinderen. *Voorbeeld: Een liedje zingen voor we beginnen met eten, zwaaien naar papa of mama, een verjaardagsmuts als je jarig bent.*
- De (inrichting van) de ruimte speelt hierin ook een rol. Kinderen weten welk speltype ze waar kunnen doen. Er zijn duidelijke afgescheiden hoekjes voor verschillende speltypen en verschillende leeftijden. *Voorbeeld: de keuken/poppenhoek, de grote speelhal, knutselen aan tafel en een (afgescheiden) plek voor de baby's.*

Op elke groep werken we met vaste medewerkers. Wij proberen hierbij een zo vast mogelijk team vast te houden. Echter groeien ook onze geliefde pedagogisch medewerkers door en kan het zijn dat zij hierdoor afscheid nemen van The Little Prince. Belangrijk voor The Little Prince is dat de medewerkers die er zijn sensitief responsief zijn waardoor kinderen zich snel vertrouwd en veilig voelen bij haar. Bij ziekte of vakantie vervullen wij het gat door zoveel mogelijk te werken met onze eigen collega's en onze vaste invallers.

Respect voor autonomie

Bij The Little Prince is elk kind welkom en mag elk kind zichzelf zijn. Zijn eigen keuzes, karakter en voorkeuren mag hij benoemen en laten zien. De pedagogisch medewerker ziet elk individueel kind en respecteert de eigenheid, de eigen wil en de 'drive' om zelf te willen doen en zelf te willen ontdekken.

Werkwijze

De pedagogisch medewerker laten de kinderen eigen keuze maken, zij vragen de kinderen wat zij willen doen. Zolang het past binnen de groepscohesie en het dagritme gaat de pedagogisch medewerker zoveel mogelijk mee met dat wat de kinderen willen. Om teleurstelling te voorkomen kan de pedagogisch medewerker ervoor kiezen het kind enkele opties te geven, zoals wil je spelen in het speelhuis, aan tafel met de puzzels of met de blokken? Op deze wijze heeft het kind alsnog de kans om een eigen keuze te maken en is het voor de pedagogisch medewerker goed werkbaar. Het zelf laten maken van keuze begint al op de babygroep, door bijvoorbeeld een baby twee soorten beleg te tonen en te vragen wat hij op het broodje wilt, doormiddel van wijzen, het interpreteren van signalen en de kennis van de pedagogisch medewerker zullen zij het broodje beleggen met het beleg dat het kindje kiest en / of lekker vindt.

De pedagogisch medewerkers geven de kinderen zoveel mogelijk ruimte om zelf te spelen, zelf te ontdekken en zelf iets uit te proberen. Ook als het niet direct lukt. De pedagogisch medewerker stimuleert dan het kind en helpt doormiddel van praten en uitleggen aan het kind.

Daarnaast stimuleert de pedagogisch medewerker het kind om zoveel mogelijk zelf te doen, denk hierbij aan een dreumes die zichzelf mag proberen uit te kleden, een peuter die zelfstandig zijn jas aantrekt voor het naar buiten gaan.

Sociale ontwikkeling

Dit is een proces waar de kinderen steeds mee bezig blijven. Sociaal ontwikkelt een kind zich in de omgang met andere kinderen maar ook in de omgang met de pedagogisch medewerker. De band tussen kind en pedagogisch medewerker is sterk. Het kind trekt immers de hele dag met de pedagogisch medewerker op. Het kind imiteert het gedrag van de pedagogisch medewerker, leert dingen van haar. Kinderen delen allerlei dingen samen. Ze maken dikwijls thee of pannenkoeken met het kinderserviesje en geven dit aan elkaar. Kinderen leren elkaar troosten door bijvoorbeeld een knuffelbeer te geven aan een kind dat huilt. Er wordt veel samen gespeeld. Samen met de verkleedkleden, samen kuil maken in de zandbak. We willen ook respect hebben voor een kind dat iets "voor zichzelf wil hebben". Dat hoort er ook bij. Andere kinderen moeten dan wachten tot iemand klaar is met spelen met datgene wat ze beide willen hebben. We dwingen dus niet altijd om alles te delen. Zo proberen we een balans te vinden tussen delen en iets voor jezelf hebben.

Behulpzaam zijn hoort ook bij de sociale ontwikkeling. Veel kinderen hebben een bepaalde periode dat ze de pedagogisch medewerkers overal bij willen helpen. Vooral huishoudelijke karweitjes zijn favoriet, zoals afwassen, vegen, poetsen, opruimen en stofzuigen. Hoewel het karweitje op zich

hierdoor meer tijd kost, willen we de kinderen, als het mogelijk is, de ruimte geven om mee te helpen. Meelopen naar de wasmachine of vuilnis weg brengen behoren dan ook tot de favoriete activiteiten. Dit werkt door naar de omgang van kinderen onderling. Ze geven de kleinere kinderen speeltjes en ze "lezen" elkaar voor uit boekjes.

Werkwijze

Als het gaat om de sociale ontwikkeling proberen we de kinderen hier zoveel mogelijk in te begeleiden door situaties te **benoemen**. Als een kind bijvoorbeeld iets wil afpakken van een ander kind dat vervolgens gaat huilen dan komen we erbij en proberen het kind uit te leggen dat het andere kind daar verdrietig van wordt.

Maar sociale ontwikkeling is ook vooral **ervaren** en daar is het kinderdagverblijf natuurlijk de ideale plek voor. Als kinderen bijvoorbeeld een conflict hebben zullen we niet meteen ingrijpen, maar ook kijken of ze het zelf kunnen "oplossen".

Daarnaast begeleiden de pedagogisch medewerkers daar waar nodig de interactie tussen kinderen onderling. Als pedagogisch medewerkers dien je de kinderen met elkaar in contact te brengen door gezamenlijk een activiteit uit te voeren, kinderen bij elkaar te betrekken of een groeps gesprek te starten. Zo krijgen de kinderen de kans om te oefenen met de sociale vaardigheden. Daarnaast leren de kinderen op deze wijze positief sociaal gedrag zoals; naar elkaar luisteren, samen delen, samen spelen, samenwerken, elkaar helpen, een taak op zich nemen, voor jezelf opkomen of voor een andere opkomen.

Door de begeleiding van interactie door de pedagogisch medewerker wordt tevens negatieve interactie tussen kinderen op positieve wijze begeleid.

Afhankelijk van het kind is er meer of minder begeleiding van de interactie nodig. Een kindje dat zeer verlegen is en weinig contact maakt met andere kinderen kan de begeleiding en stimulans van een vertrouwde pedagogisch medewerker goed gebruiken om in contact te komen met een ander kind. Een kindje dat open is, met iedereen praat en sociaal zeer vaardig is zal minder behoefte hebben aan de begeleiding van interactie met andere kinderen. De pedagogisch medewerker geeft de kinderen de ruimte om met elkaar te spelen maar ook naast elkaar te spelen. De pedagogisch medewerker observeert het samenspel en geeft daar waar nodig begeleiding door mee te spelen of een kleine interventie te plegen. De pedagogisch medewerker complimenteert kinderen die samen spelen, elkaar helpen of op andere wijze interactie met elkaar hebben. De pedagogisch medewerker creëert momenten waarin positieve interactie onderling wordt gestimuleerd door een groeps gesprek, activiteiten en vrij-spel momenten. De pedagogisch medewerker richt de aandacht van de kinderen op elkaar. Door bijvoorbeeld te zeggen, kijk eens wat Femke aan het bouwen is. De pedagogisch medewerker stimuleert de kinderen om naar elkaar te luisteren

Overdracht van waarden en normen

We vinden het belangrijk dat kinderen worden opgevoed tot zelfstandige en democratisch denkende burgers met waarden en normen die kloppen met die van de maatschappij waarin ze opgroeien. Pedagogisch medewerkers maken afspraken met kinderen en leggen de afspraken aan kinderen uit en leggen ook het belang van de afspraak uit.

Voorbeelden: zuinig en netjes omgaan met andermans spullen, een groot kind dat een kleiner kind helpt of troost, op je beurt wachten, samen spelen met het speelgoed, niet schreeuwen of schelden, op je stoeltje blijven zitten in de kring enz. Eigenlijk komt dit allemaal op hetzelfde neer: **respect**.

Werkwijze

Kinderen leren bij ons voor zichzelf zorgen en hoe ze met anderen en hun omgeving omgaan. De kern hiervan is respect. Respect voor jezelf, voor anderen en de omgeving. In onze manier van communiceren zijn wij een voorbeeld voor de kinderen:

- we hebben aandacht voor elkaar en voor de kinderen als we met hen praten door te luisteren en op een rustige manier met elkaar te praten.
- We hebben aandacht voor positief gedrag en benoemen dat ook. Op deze manier merken de kinderen dat we hen waarderen. We gaan ervan uit dat ieder kind goed is, ook als een kind zich opvallend of ongewenst gedraagt. Daarom spreken we kinderen aan op hun gedrag, niet op hun persoonlijkheid. Door middel van de ik- boodschap benoemen we wat het gedrag betekent voor de omgeving. Wanneer een kind regelmatig opvallend gedrag vertoont, bespreken we dit met zijn ouders.
- De pedagogisch medewerker heeft een respectvolle fysieke benadering naar het kind toe wanneer het gaat om de lichamelijke verzorging. Ook kinderen hebben recht op privacy. Het kind is eigenaar van zijn eigen lijf en bepaalt zelf of ze willen eten, drinken, plassen of poepen. Hierin is het wel belangrijk dat de pedagogisch medewerker het kind vertelt wat goed voor hem is.
- We leren kinderen respect te hebben voor al wat leeft en zorgvuldig om te gaan met de omgeving. Kinderen vinden het interessant om op onderzoek te gaan in de natuur. We attenderen de kinderen op de levende beestjes en vertellen hoe we met ze om horen te gaan.
- Door samen op te ruimen en de omgeving netjes te houden brengen we de kinderen zorg voor hun omgeving bij. We zorgen ervoor dat het (spel)materiaal heel en compleet is. Ook gaan we zorgvuldig om met eten en drinken.
- In het overdragen van waarden en normen hebben wij een belangrijke voorbeeldfunctie. Daarnaast nemen we de tijd om uit te leggen waarom we iets belangrijk vinden en wat hiervan de reden is. Aan tafel leren we de kinderen hoe je netjes zit, op je beurt wacht en te eten met een vork.

Persoonlijke ontwikkeling

Cognitieve en taal ontwikkeling

Soms zie je een kind denken. Hij kijkt ergens naar, je stelt hem een vraag en je ziet dat er van alles door het hoofdje gaat. Maar wat? Kinderen hebben verbeelding en fantasie nodig om de wereld begrijpelijk te maken, er grip op te krijgen, zich veilig te voelen. Jonge kinderen leren dat er zoiets als logica bestaat. Door honderd keer iets uit te proberen leren ze dat een actie een reactie tot gevolg kan hebben. Maar ze begrijpen het misschien nog niet. Als een baby zijn speen honderd keer weg gooit, doet hij dat niet om de ouder te pesten maar omdat hij ontdekt dat er zoiets bestaat als zwaartekracht. En dat kun je alleen ontdekken door het honderd keer uit te proberen. En een speeltje dat je weg gooit dat valt ook op de grond. En een knuffel ook, en een lepel, en eten...

Daarnaast oefent een kind rond deze leeftijd ook de pincetgreep. Steeds weer iets tussen je vingers pakken en weer loslaten. Een leuke bijkomstigheid is dat moeder steeds weer komt om de speen weer terug te geven. Wat later ontdekt het kind dat een wiel draait als je het tegen de vloer houdt en er tegenaan duwt. En dat is voldoende. Pas als ze een jaar of drie zijn gaan ze vragen stellen naar het waarom. Hoe zit het in elkaar? Waar gaat het water uit de wc naar toe? Het blijft moeilijk om dingen te begrijpen die je niet kunt zien maar de ervaring leert dat mama je weer komt halen 's-middags na het fruit eten. Soms verzinnen ze zelf een antwoord op een vraag die ze erg bezig houdt. Dat de koffie die je eerst zet en dan opdrinkt in je buik terechtkomt, dat geloofje nog wel. Maar dat

je het vervolgens weer uitplast, nee, dat kan niet! Plas is immers geel en koffie is bruin, dus dat kan geen plas zijn! Als pedagogisch medewerker leg je zoveel mogelijk dingen uit op het niveau van het kind. Dat kan op vele manieren. Zo help je het kind dingen begrijpen. Hierbij houden we in het oog dat het kind, kind moet blijven, dus we blijven bij het niveau van het kind. Tegelijkertijd verdwijnt er door de logica iets van het magische van de wereld van het kind. Het is goed om je er steeds bewust van te zijn dat een kind zijn eigen theorieën er op na houdt.

Een pedagogisch medewerker vraagt aan Emma; Waar is het huisje van de slak? Hierop antwoord Emma: Heel ver weg!

Bij de cognitieve ontwikkeling hoort ook de taalontwikkeling. Wij creëren een taalrijke omgeving door veel te praten, open vragen te stellen en te zingen. Door continue taal te gebruiken wordt er een omgeving gecreëerd waar kinderen woorden aan gebeurtenissen en onderwerpen kunnen koppelen. Hierdoor wordt de taalontwikkeling gestimuleerd en de woordenschat verhoogd. Daarnaast is het praten met kinderen en kinderen stimuleren met praten een mooie manier om kinderen op spelenderwijs taalvaardig te maken. Immers, oefening baart kunst! Als een kindje een fout maakt in zijn of haar taal dan zal de pedagogisch medewerker nooit zeggen dat is fout. Door het woord in juist vorm te herhalen in het antwoord zal het kind leren hoe je het woord kan gebruiken. Bijvoorbeeld: 'juf ik loopte gisteren met oma in het bos', de pedagogisch medewerker antwoordt dan: 'liep jij gisteren met oma in het bos? Heb je ook eekhoortjes gezien?'

Werkwijze

Bij The Little Prince bieden we geen speciaal daarvoor ontwikkelde programma's aan, maar stimuleren we de cognitieve ontwikkeling spelenderwijs. Dit gebeurt ongepland door boekjes te lezen, te praten met elkaar, liedjes te zingen, het (niet helemaal) eindeloos beantwoorden van "waarom- vragen", enz. Als een kind iets doet dat niet mag, hij klimt bijvoorbeeld op de tafel, proberen we het steeds uit te leggen. "Niet doen, straks val je!" En tegen een wat ouder kind: "Doe maar niet, want dan gaan de kleine kinderen het ook doen en die zijn er nog te klein voor, die gaan dan hard vallen."

Doordat een kind steeds meer dingen gaat begrijpen, verdwijnt de magische wereld stukje bij beetje. Toch zijn er zoveel dingen die een kind niet begrijpt, dat het heel lang duurt voor het magische echt verdwenen is. Voor een peuter kan bijvoorbeeld zindelijk worden iets raars zijn. Hij begrijpt nog niet waarom je op de wc moet poepen. Een toilet is een raar ding waar met grote snelheid water doorheen spoelt en dat maakt een hoop kabaal. Daarbij eet zo'n toilet alles op wat je er in gooit, zelfs je poep! Een poep is iets dat uit jouw lichaam tevoorschijn komt, het is een stukje van je zelf. Een toilet neemt dat zomaar mee en je weet niet waar het naar toe gaat!

Bij de cognitieve ontwikkeling vinden steeds zoveel veranderingen plaats dat je goed moet blijven observeren en niet te snel moet denken dat je weet hoe ver een kind hierin is. Door steeds vragen te stellen aan het kind, kom je er achter hoe een kind denkt en dat kan wel eens heel anders zijn dan jij verwacht.

Een pedagogisch medewerker zegt; "Kijk daar is Bob de Bouwer" Hierop antwoord Peter "Nee, dat is een meneer".

Motorische en creatieve ontwikkeling

Tijdens het eerste levensjaar van een kind gebeurt er veel op motorisch gebied. Een pasgeboren baby doet veel vanuit reflexen. Zo heeft hij een sterke grijpreflex en een zuigreflex. Al snel gaat het

kind bewuster grijpen, draaien en weer later gaat het zitten, etc. In eerste instantie gebeurt dit vanuit een aangeboren drang. Laten we rollen eens als voorbeeld nemen. Eerst rolt een kind vanuit een innerlijke drang. Soms is dit helemaal niet handig, als bijvoorbeeld de nek nog niet zo getraind is en hij dus steeds met zijn neus op het box kleed ligt. Terug rollen leert een kind pas wat later, ook heel lastig als je moe wordt van je hoofd alsmaar omhoog houden. Naarmate het kind vaker rolt, wordt het kind er steeds behendiger in. Het kind ontdekt dat het dan ergens dichterbij komt. Weer later leert een baby dat hij dus al rollend ergens naar toe kan gaan, dat hij dus het rollen zelf in kan zetten als hij bijvoorbeeld een speeltje wil hebben dat net buiten handbereik ligt. Bij de motorische ontwikkeling zien we grote verschillen tussen alle individuutjes die bij The Little Prince komen. De een loopt met tien maanden, een ander pas met vijftien maanden. De een rolt met drie maanden, de ander met acht maanden. Er zijn vele boeken over geschreven die niet allemaal hetzelfde zeggen. Het karakter van het kind heeft grote invloed op het tempo van zijn ontwikkeling. Het ene kind is banger c.q. voorzichtiger uitgevallen dan het andere kind. Gelukkig gaat ieder kind uiteindelijk toch draaien of lopen.

Werkwijze

Dreumesen en peuters zijn dol op helpen bij huishoudelijke taken. Afwassen, schoonmaken, vegen, opruimen. Als ze willen, mogen ze helpen. Binnen de grenzen van veiligheid mogen ze van alles. Slepen met de stoeltjes, het fornuisje en het poppenbedje. Er zijn groepsregels die vooral te maken hebben met de veiligheid van de kinderen. Ze mogen bijvoorbeeld niet op de tafel staan of in de kast klimmen. Sommige dingen mogen de ene keer wel en de andere keer niet, afhankelijk van drukte op de groep en leeftijdsverdeling van kinderen en dus de mate van (on)veiligheid. Deze regels hangen samen met de pedagogisch medewerker en wat zij gevaarlijk en minder gevaarlijk vindt. We leggen uit waarom iets wel of niet mag.

We proberen zoveel mogelijk verschillende dingen aan te bieden. Hierdoor wordt de motorische ontwikkeling op allerlei manieren gestimuleerd. De fijne motoriek door puzzelen, kleien, tekenen, schilderen, plakken, bellen blazen etc. De grove motoriek door verkleden, met zijn allen stoeien op de matras, buiten spelen in de zandbak, fietsen, rennen, etc. Buiten spelen biedt hierbij vele mogelijkheden. Wij zijn dan ook vaak buiten in de tuin of aan het wandelen.

Het leren inschatten van gevaar leren kinderen pas rond de leeftijd van vier jaar. Tot die tijd kunnen ze meestal niet voldoende inschatten wat ze wel en niet kunnen. Wij proberen onze ruimtes dan ook zo veilig mogelijk in te richten maar gevaren helemaal inperken lukt natuurlijk niet. Uitglijden over een stuk speelgoed kan altijd en van de stoel vallen kan ook. Peuters hebben de drang in zich om te klimmen. Zij kijken anders tegen de wereld aan dan volwassenen. Als zij een stoel zien, daagt dat uit tot klimmen en hetzelfde geldt voor een rand, een tafel of een hekje. Omdat de drang tot klimmen bij de meeste kinderen behoorlijk sterk is, valt het niet mee om ervoor te zorgen dat kinderen zich niet in gevaarlijke situaties begeven. Het gebeurt dus wel, maar gelukkig gaat het eigenlijk altijd goed.

Bij The Little Prince werken we niet met speciaal daarvoor gemaakte programma's om de motoriek te bevorderen. Wij denken dat er spelenderwijs al heel veel aan bod komt. Daarnaast is het niet bewezen dat programma's de ontwikkeling echt bevorderen. Bovendien vinden we het belangrijk dat het kind vooral kind mag zijn. We hebben respect voor het tempo waarin het kind zich ontwikkelt, ook als hij bijvoorbeeld wat langzamer is. Kinderen geven meestal zelf aan wat ze willen doen. Als een kind roept dat het wil tekenen, vinden de anderen dat meestal een goed idee. Daarnaast bieden

de pedagogisch medewerkers spelenderwijs nieuwe dingen aan, zodat kinderen gestimuleerd worden om iets nieuws te ontdekken. Daarnaast werken we natuurlijk met de thema's waarin we proberen veel met motoriek bezig te zijn, zowel de fijne als de grove. Waaronder creatief spel en creatieve activiteiten. Wij zien alle activiteiten waarbij een kind iets maakt, van een tekening tot een dans, als een creatieve activiteit. Er wordt wekelijks geknutseld met de kinderen en er wordt gezongen en gedanst met de kinderen. Daarnaast zien wij dat de kinderen hun creativiteit in spel veel gebruiken, denk bijvoorbeeld aan rollenspel, waar ze materialen creatief inzetten en samen een verhaallijn verzinnen. Om deze reden wordt er naast aangeboden activiteiten ook vooral gespeeld aangezien dit de creativiteit van het kind op eigen wijze stimuleert.

Lichamelijke ontwikkeling en seksualiteit

Zoals in het hoofdstuk over de motorische ontwikkeling beschreven is, gebeurt er de eerste levensmaanden en levensjaren veel met het lichaam van een kind. Door het aanraken van dingen ontdekt de baby zijn eigen lichaam. Maar ook door lichamelijk contact. Baby's en peuters hebben veel behoefte aan dit lichamelijke contact. Het ene kind heeft er meer behoefte aan dan het andere kind. Dreumesen en peuters begroeten pedagogisch medewerkers en andere kinderen bij binnenkomst meestal niet alleen met een enthousiast "Hallo!" maar voegen daar een stevige knuffel aan toe. Als we een boekje gaan lezen, ontstaat er dikwijls een strijd om wie er op schoot mag bij de pedagogisch medewerker. Ook in hun spel raken ze elkaar veel aan. Kinderen gebruiken lichamelijk contact om allerlei dingen duidelijk te maken. Een dreumes die iets wil hebben dat boven in de kast ligt pakt je hand en trekt je in een bepaalde richting. Wanneer een pedagogisch medewerker aan tafel naast een druk kind zit kan ze het kind rustiger laten worden door het kind even over zijn rug te aaien. Ze zegt dan eigenlijk: Ik ben er, ik zit naast je. Ook bij rustige kinderen is dit een vorm van communiceren. Zo kunnen we non-verbaal veel dingen duidelijk maken.

Kinderen zijn er meer mee bezig dan volwassenen, omdat ze nog niet een arsenaal aan woorden tot hun beschikking hebben. Het komt ook voor dat een kind juist geen lichamelijk contact wil, bijvoorbeeld als hij boos is. Dat willen we respecteren.

Zindelijkheid

Rond de peuter leeftijd worden er op een gegeven moment bijzondere eisen aan zijn lichaam gesteld. Eerst had het kind een luier om maar naar mate het kind ouder wordt leert het zijn sluitspieren te beheersen. Bij sommige kinderen is dit een natuurlijk en betrekkelijk gemakkelijk proces. Deze kinderen vinden de inhoud van hun luiers helemaal niet fijn en maken zichzelf als het ware zindelijk. Ze geven zelf aan dat ze een vieze luier hebben of kunnen voor die tijd aangeven dat er iets aan zit te komen. Op het moment dat het kind een onderbroek aan krijgt moet het natuurlijk wel opletten dat hij steeds als hij iets aan voelt komen naar het toilet gaat. Bij andere kinderen lijkt het of ze een luier prima vinden en ze lijken zich er niet bewust van te zijn wanneer ze poepen of plassen. Het lijkt ze ook niet te interesseren. Bij deze kinderen is het meestal iets lastiger om zindelijk te worden. Toch kun je niet stellen dat deze kinderen het niet zouden willen. Zindelijk worden is een proces dat je eigenlijk in twee delen op kan splitsen: lichamelijk moet een kind er aan toe zijn, hij moet zijn spieren eerst kunnen beheersen. Daarnaast is het een bewustwordingsproces, dit is het tweede stuk van het zindelijk worden. Het kind moet leren zich bewust te zijn van het gevoel dat er een plas of poep aan zit te komen. Vervolgens moet hij op tijd reageren door naar het toilet te gaan. Dit valt niet mee. Vooral in de periode dat de kinderen aan het oefenen zijn gebeuren er op dat moment de meeste ongelukjes. Het kind is zo druk aan het spelen dat hij vergeet naar het toilet te

gaan of hij stelt het zo lang uit dat hij net te laat is. Het ene kind doet langer over dit proces dan het andere kind.

Bij de peutergroep hebben we vaste momenten waarop we de kinderen verschonen. Dit zijn meestal ook de momenten waarop we met de zindelijke peuters een bezoek aan het toilet brengen. Door deze vaste momenten zorgen we er voor dat we de kinderen in ieder geval drie keer op een dag vragen of ze naar de wc moeten. Vaak vinden niet-zindelijke kinderen dit interessant en komen ze een kijkje nemen. De peuters hebben nog geen schaamtegevoel ontwikkeld en vinden het wel gezellig. We vragen of de niet-zindelijke kinderen ook eens op het toilet willen zitten. Zo worden ze spelenderwijs bekend gemaakt met de bezoeken aan het toilet. We proberen onze blije reacties bij succesvolle pogingen enigszins binnen de perken te houden. Veel aandacht schenken aan deze situaties kan tot gevolg hebben dat de peuter veel prestatiedruk voelt. Hij kan dan zelf de verwachting hebben dat hij het nu kan terwijl hij pas begint met iets dat een oefenproces is. Een succesvol bezoek aan het toilet betekent immers niet dat je zindelijk bent. Als het dan vervolgens mis gaat, is dit teleurstellend voor het kind ook al kan hij er niets aan doen. Daarnaast kan hij ook het gevoel hebben dat de volwassenen van hem verwachten dat het niet meer fout zal gaan. Door deze spanning kan het juist weer mis gaan. Natuurlijk is het wel een compliment waard als de peuter op het toilet zijn behoefte gedaan heeft. Meestal zijn ze er zelf ook erg trots op en vertellen het gauw aan de andere pedagogisch medewerker en later natuurlijk ook aan papa en/of mama. In sommige gevallen komt het voor dat kinderen na een periode van wel zindelijk zijn opeens niet meer zindelijk zijn. Vaak heeft dit te maken met situaties die spanningen of veranderingen opleveren voor het kind, zoals het krijgen van een broertje of zusje of ouders die gaan scheiden. Ook bij kleuters of nog wat oudere kinderen kan dit voorkomen.

Tijdens deze toiletbezoeken ontdekken de peuters steeds weer dat jongetjes en meisjes er verschillend uit zien. Dit kan vragen oproepen. We proberen hier eerlijk op te antwoorden. We willen, net als bij andere vragen, ons antwoord afstemmen op wat de kinderen al weten en wat ze kunnen begrijpen.

Als kinderen nog klein zijn hoeven ze ook niet tot in details te weten hoe het menselijk lichaam werkt en dat geldt voor allerlei gebieden zoals voortplanting, seksualiteit, maar ook de werking van het darmstelsel leg je op een vereenvoudigde wijze uit. We gaan de vragen van de kinderen niet uit de weg. We leggen geen taboe op vragen rond seksualiteit en lichamelijkeheid. Deze vragen zijn voor het kind net zo gewoon als vragen over ieder ander onderwerp. Als een kind met vragen komt willen we met het kind in gesprek gaan. Zo proberen we er achter te komen wat het kind weet of wat voor theorie hij er zelf op na houdt. We kunnen dan met ons antwoord aansluiten bij het niveau van het kind. Naarmate kinderen ouder worden zullen de vragen anders worden.

Bij The Little Prince komen we ook het zogenaamde "doktertje spelen" tegen. Kinderen zijn nieuwsgierig naar hun eigen lichaam en dat van een ander. Iemand van het andere geslacht is interessant want je weet immers niet precies hoe hij of zij er uit ziet. Er zijn verschillende grenzen die we hier hanteren. Natuurlijk zijn hygiëne en veiligheid regels die hier duidelijk een rol spelen. Het is daarnaast belangrijk dat de "patiënt" het zelf leuk vindt. Kinderen zullen dit niet altijd duidelijk aan (kunnen) geven, en daarom is de rol van de pedagogisch medewerker hierbij belangrijk. Door er open over te praten, leren kinderen dat lichamelijkeheid iets is dat er bij hoort. Wanneer je het zou verbieden is de kans groot dat kinderen stiekem doktertje gaan spelen zodat je het als volwassene niet door hebt. Daardoor verlies je het zicht op wat er zich afspeelt en is het niet mogelijk grenzen aan te geven.

Dagprogramma

Het dagprogramma bij The Little Prince ziet er als volgt uit (dit kan natuurlijk altijd wat afwijken):

De kinderen komen tussen 8.00 uur en 9.30 binnen, in eerste instantie worden ze opgevangen in de grote hal. Nadat de groepen gesplitst zijn wordt er fruit gegeten en iets gedronken. In de babygroep ligt de nadruk op het eten zelf, bij de peuters draait het om de ochtend activiteit: ieder kind heeft zijn eigen fotokaart dat op het bord geplakt wordt. Hierna volgt een educatieve activiteit bijvoorbeeld de vraag: welk dier is dit en welk geluid maakt het of welk lichaamsdeel wordt hier aangewezen?

Na het fruit mogen de kinderen spelen en worden zij verschoond. Met de dreumesen wordt soms daarna een kort activiteitje gedaan, variërend van knutsel tot torens bouwen. De peuters doen dan vaak ook een creatieve activiteit naar aanleiding van het thema waar we op dat moment mee werken. Afwisselend kan dit ook een spel zijn.

Iedere dag, als het weer het toelaat, gaan wena de activiteit naar buitenvoor een wandeling of spelen in de tuin. Om 11.30 uur gaan we naar binnen voor een boterham en vers gestoomde groenten waarna iedereen gaat slapenuitgezonderd de kinderen van boven de drie jaar.

Rond 15.00 uur is iedereen weer wakker en wordt er fruit met yoghurt of crackers gegeten. Terwijl de kinderen eten lezen we verhalen voor. Als het eten op is zingen we met zijn allen nog wat liedjes en zeggen wat versjes op.

Vanaf ongeveer 16.00 uur gaan de kinderen vrij spelen (het liefst nog buiten!) totdat hun ouders hen komen halen. Tussendoor worden er nog luiers verschoond en opgeruimd. Uiteraard krijgen de baby's tussendoor hun flessen en slaapjes. De groepen hebben beide hun eigen ruimte en delen de gang waarbij er voor de baby's een afgezet stukje is.

Spelen, spel en speelgoed

Kind en spel lijken onlosmakelijk met elkaar verbonden. Kinderen vinden altijd wel iets om mee te spelen. Dat hoeft beslist niet het duurste mooiste en meest trendy speelgoed te zijn. In tegendeel, vaak is zeer eenvoudig materiaal al goed voor uren speel - en vooral ontdekkingsplezier.

Spelen is voor een kind de manier om de wereld om hem heen te ontdekken en te leren kennen. Zijn fantasie speelt hierbij, vooral rond de peuterleeftijd, een grote rol. We denken hierbij bv aan het vadersje en moedertje spelen. Van het imiteren en naspelen leert een kind hoe de wereld in elkaar zit. Misschien kun je zelfs stellen dat spelen in dit geval synoniem is aan ontdekken. Zoals gezegd is vaak het eenvoudigste speelgoed voldoende uitdaging. Uitdaging is een belangrijke voorwaarde voor goed speelgoed. En of dat nu een doos is of een mooie pop doet weinig ter zaken. Denk hierbij ook eens aan ontwikkelingslanden waar kinderen geen speelgoed kennen zoals wij. Van speelgoedwinkels hebben ze misschien nog nooit gehoord maar spelen doen ook kinderen uit deze landen als de beste: uren vermaken ze zich met takken, bladeren, stenen en wat ze maar voor handen hebben. Kinderen maken hun eigen spel! Binnen The Little Prince proberen we zoveel mogelijk verschillende speelmaterialen aan te bieden. Het belangrijkste blijft dat de fantasie van het kind geprikkeld wordt. We hebben bijvoorbeeld geen pratende pop het is veel leuker als het kind zelf doet alsof de pop met hem praat!

Om plezierig te kunnen spelen is het nodig dat een kind zich veilig voelt. Alweer duikt hier het woord veiligheid op. We hadden immers al beschreven dat, om je te kunnen ontwikkelen, een gevoel van veiligheid nodig is. Spelen is een belangrijk onderdeel van het ontwikkelen. Door spel ontdekt het kind

zoals gezegd de wereld. Al spelend ontwikkelt het kind bijvoorbeeld zijn motoriek door te fietsen en te rennen. Leert het vormen kennen door een bal, blokken, doosjes enz. Ontdekt dat het contact kan maken met anderen, door samen te spelen en te praten. Het kind leert woordjes door verhaaltjes, liedjes en plaatjes. Een kind dat zich veilig voelt zal gaan spelen, ontdekken en zich daardoor gaan ontwikkelen.

Dat een kind zich eerst veilig en dus op zijn gemak moet voelen om te gaan spelen zie je vaak goed bij nieuwe kinderen op de groep. Eerst zullen zij een afwachtende houding aannemen en vooral veel om zich heen kijken. Alles is vreemd en nieuw, dan ga je toch zeker eerst eens even rustig alles bekijken? De verschillen zijn hierbij groot: het ene kind kijkt een middagje of een paar uur de kat uit de boom, het andere kind doet daar een aantal dagen of weken over. Nieuwe kinderen krijgen daarom altijd extra aandacht van de pedagogisch medewerkers zodat ze niet het gevoel hebben er alleen voor te staan in de nieuwe vreemde omgeving.

Ook een baby is al druk met zijn spel: voelen, proeven, ruiken en bewegen. Je eigen handjes en voeten, dat zijn heel interessante dingen. Al zwaaiend ontdekt hij dat je iemand kunt aanraken en vastpakken. De baby ontdekt hierdoor ook langzamerhand dat er reactie komt op zijn bewegingen en geluidjes. Ouders en verzorgers zijn hierdoor bij uitstek heerlijke speelkameraadjes voor de baby: zij reageren op hem! Hierdoor wordt zijn behoefte aan contact maken vervuld en doet hij tevens allerlei interessante ontdekkingen. Heeft een baby bijvoorbeeld het vastpakken ontdekt, dan zijn haren niet langer veilig. Als je dan ook nog allerlei "rare" geluidjes gaat maken, wordt het voor het kind natuurlijk nog interessanter.

Als het kind gaat kruipen en lopen wordt langzaam zijn wereld groter en zo ook zijn ontdekkingsdrang. Het wordt nu tijd om kwetsbare en gevaarlijke spullen aan de kant te zetten. Alles is immers interessant en gevaar ziet de kleine ontdekkingsreiziger nog niet! Naast uitdagend moet speelgoed daarom ook veilig zijn om mee te spelen. Het moet bv. stevig zijn, er mogen geen kleine losse/ uitstekende onderdelen aan zitten. Vooral de kleinsten steken graag alles in hun mond, dit is een vorm van ontdekken maar hierin moeten we ze wel beschermen en alleen veilig materiaal aanbieden.

Een peuter gaat in zijn spel al veel zijn fantasie gebruiken. Het nabootsen van papa en mama is vaak favoriet. Als papa aan het timmeren is, gaat kleine Michael helpen. Wel even oppassen wat je roept papa als de vingers geraakt worden want ook het napraten gaat steeds beter..... Door het nadoen leert de peuter veel, niet alleen motorisch maar ook leert hij langzaam het leggen van verbanden: als ik met de afwasborstel in het sop sla, komen er allemaal spetters en als ik heel hard sla word de vloer ook nat...

Laura verzorgt de pop, net als mama haar kleine broertje. Ze doet het precies na, maar kan nog geen onderscheid maken tussen werkelijkheid en fantasie: de pop is haar baby. Het in elkaar zetten en uit elkaar halen van voorwerpen, keer op keer, is ook een interessante bezigheid. Door herhaling leert een peuter veel. Hij kan bijvoorbeeld geen genoeg krijgen van een bepaald verhaaltje, dat moet elke avond voor het slapen verteld worden. En denk erom dat je niets verandert in het oorspronkelijke verhaal want het wordt je echt verteld dat het niet klopt! Rond die leeftijd verandert langzaam ook het spel. De motoriek is beter ontwikkeld en het kind kan en probeert steeds meer. Blokken worden steeds hoger gestapeld, tekeningen krijgen meer vorm. Ook in het fantasiespel verandert iets: het is niet langer alleen maar nadoen. De peuter beleeft zijn fantasie echt: hij is de politie die de boeven vangt en de machinist die de trein bestuurt. Hij gaat helemaal op in zijn spel. De peuter is ook nog niet in staat fantasie en werkelijkheid te scheiden.

Spelen is een spontaan gebeuren. Als pedagogisch medewerker proberen we dan ook zoveel mogelijk het kind zijn eigen spel te laten spelen. Loopt het kind vast en kan het zelf net verder, dan kunnen we wel hier en daar wat sturen. Ontstaan er conflicten tussen kinderen, kijken we in eerste instantie of de kinderen er zelf uit komen. Conflicten zijn er vrij snel in een groep peuters die allemaal nog erg "ik" georiënteerd zijn. "Van mij!" is een veel gehoorde kreet. Door altijd onmiddellijk in te grijpen leert het kind niet om zelf dingen op te lossen maar hij zal ervan uit gaan dat dingen voor hem geregeld worden. Natuurlijk mag een kind dat ook nog verwachten maar het is vaak verrassend om te zien hoe ze er zelf uit komen. Ook in sociaal opzicht leert het kind hier veel van. Bijvoorbeeld samen delen, voor jezelf opkomen, samen spelen of juist alleen willen zijn. Veel kinderen hebben de neiging te gaan slaan of duwen als er een conflict ontstaat. We proberen ze te leren dat ze conflicten verbaal op kunnen oplossen. Dat begint al als ze heel klein zijn. Er zijn kinderen die niet snel uit zichzelf terug zullen slaan. Deze kinderen zijn vaak te onzeker om terug te slaan. Het is dan ook niet handig om tegen een kind te zeggen dat het maar terug moet slaan. De kans is groot dat het kind door een dergelijke opmerking alleen nog maar onzekerder wordt. We proberen het kind manieren om het conflict op te lossen aan te reiken waar het kind wel mee uit de voeten kan. We willen voorkomen dat het kind door anderen wordt ondergesneeuwd. Als het kind echter wel terug slaat keuren we dit niet af maar we zullen het kind ook niet prijzen. Veel is afhankelijk van de situatie en er moet uiteraard wel ingegrepen worden als bij een conflict een onveilige situatie ontstaat. Spelen is ontdekken en ook daarom is het belangrijk het kind zelf te laten spelen en niet al te veel te sturen. Het kind kan onzeker worden als je als volwassene alles voordoet of zegt hoe je iets moet doen. Juist het zelf ontdekken is leuk en interessant! Wel kun je natuurlijk een kind af en toe een duwtje geven om hem te laten ontdekken dat er misschien nog meer mogelijkheden zijn.

De indeling van de groepsruimte is bij het spel van belang. Bij de inrichting proberen we ons weer te verplaatsen in de kinderen. De verhoudingen worden dan heel anders. Kinderen kijken op een andere manier naar ruimten dan volwassenen. Kinderen vinden het heerlijk om met allerlei meubilair te slepen: de stoeltjes, het fornuisje, de koelkast... enz. Het liefst slepen ze alles naar een hoek en kruipen er dan overheen om er achter weer uit te komen. Natuurlijk gelden er grenzen rondom veiligheid. We proberen de ruimtes zo in te delen dat het voldoende uitdaging biedt voor de kinderen. Soms moeten er afspraken gemaakt worden want alles voor de nooduitgang parkeren kan voor gevaar zorgen. Door hoekjes te creëren bieden we de kinderen mogelijkheden om zich te verstoppen en weg te kruipen. Ook veranderen we de indeling van de ruimtes af en toe. We proberen een evenwicht te zoeken tussen overzicht, ruimte, uitdaging en hoekjes die de kinderen toch zo geweldig vinden.

Activiteiten

Dagelijkse activiteiten

Bij The Little Prince zien we activiteiten als een ruim begrip. Niet alleen knutselen is een activiteit maar ook in de kring liedjes zingen, helpen bij de afwas en meelopen naar de wasmachine zijn activiteiten. Je bent er immers actief bij betrokken. We ondernemen activiteiten voor de kinderen en we vinden het belangrijk dat het kind plezier heeft in het uitvoeren van de activiteit. Naast alle aangeboden activiteiten is er ook volop ruimte om lekker je eigen gang te gaan.

Bij de babygroep zijn de activiteiten kortdurend en eenvoudig van karakter. Vaak liggen er een paar baby's op de speelmat. Ze ontdekken elkaar al snel en vinden het leuk de andere baby te bekijken, aan te raken, even te sabbelen aan zijn mouw. De rammelaar van de buurvrouw is ook erg interessant. Veel spelletjes hebben te maken met ontdekken. Het ontdekken van je eigen voet, van

de andere baby, de pedagogisch medewerker, de haren van de pedagogisch medewerker, je eigen stemgeluid. Geluidjes maken is erg leuk. Als de baby's wat ouder worden proberen ze soms klanken na te doen. Dit kan een grappig effect hebben. Als de pedagogisch medewerkers er om lachen vindt de baby het vaak nog leuker. Daarnaast wordt er op de arm van de pedagogisch medewerker gedanst. Op schoot doen we "paardje rijden" of schommelen. Ook spelletjes met mimiek vinden baby's leuk; lachen, vreemde gezichten trekken, je tong uitsteken. Speelgoed wordt gebruikt om mee te rollen, te stapelen en oudere baby's gaan het al aan iemand geven en weer terug pakken. Je kunt speelgoed ook ergens neer leggen, bijvoorbeeld op een stoel en het dan aan de andere kant van de stoel er weer van af pakken. De kleinere baby's kunnen voelen aan het speelgoed. Een knuffel is zacht, een blokje voelt hard en koud. De baby is zich hier misschien nog niet zo bewust van maar hij voelt het natuurlijk wel.

Als we een plakwerkje maken is dat voor het kind een ontdekkingstocht. Een blik in zijn gedachten: "Er zit plaksel in een potje endaar moet je een kwastje in zien te stoppen. Dat valt niet mee. Daarna moet je lijm aan de kwast zien te smeren en dat op een dergelijke manier dat de lijm er aan blijft hangen. Gelukkig plakt de lijm, dat scheelt. Dan moet ik de lijm op het blad zien te smeren. Meestal gaat dat met klodders tegelijk. Smeren valt ook met mee, vooral niet met een kwast. Hoe moet je een dergelijk ding eigenlijk vast houden? En als ik de lijm met mijn vingers aanraak voelt het glibberig en raar. (Veel kinderen vinden dit overigens geen probleem.) Maar alles wat ik daarna vastpak, ja... daar komt ook lijm aan te zitten. Meestal leggen de pedagogisch medewerkers snippertjes of andere dingen neer waarvan de bedoeling is dat die in de lijm terecht komen. Maar ja, ik had immers lijm aan mijn vingers zitten. Hoe krijg ik het voor elkaar? Even met mijn hand wapperen dan maar. O, nu vliegt het tegen mijn gezicht...help! Als ik dan eindelijk wat snippers in de lijm heb weten te frutselen voel ik opeens hoe leuk je met je vinger door de lijm kan glijden. Zou dat andere snippertje er ook zo leuk door glijden? En het snippertje met die andere kleur? Als ik de snippertjes er weer afpak, plakt dat weer aan mijn handen. Zo zijn die mooi versierd! Ze lijken niet meer op mijn eigen handen. Even schoon maken. En het blad moet ook weer schoon dus haal ik alle papiertjes er weer van af. Klaar!"

Misschien is u hierbij opgevallen dat de pedagogisch medewerkerniet in het voorbeeld betrokken wordt. Wij proberen het kind zoveel mogelijk zijn gang te laten gaan, zijn eigen ontdekkingstocht te laten maken. Als een kind de papiertjes van het blaadje afpeutert, dan mag dat. Voor het kind is het immers belangrijker te ontdekken wat er dan gebeurt dan dat we aan mama of papa eengeweldig resultaat kunnen laten zien.

Vaak zijn eenvoudige activiteiten het leukste, juist omdat het een ontdekkingsproces is. We proberen steeds met eenvoudige middelen iets nieuws aan te bieden. Veel middelen zijn in de natuur te vinden. De seizoenen bieden vele mogelijkheden voor activiteiten. In het voorjaar gaan we kijken of er al mooie bloemen komen en nieuwe blaadjes. In de herfst plakken we blaadjes op een papier of we doen iets met het thema paddenstoelen. De natuur biedt eindeloos veel mogelijkheden voor activiteiten. Zo maken we de kinderen bewust van wat de natuur ons te bieden heeft en dat we veel van de natuur krijgen zoals fruit, planten en vogeltjes om naar te kijken en naar te luisteren. Als we gaan knutselen geven we soms een idee voor een eindresultaat. Bijvoorbeeld een boom. Door het aanbieden van bepaalde materialen (in dit geval wc rollen en papier) stuur je kinderen eigenlijk al in een bepaalde richting. Sommige kinderen proberen dan daadwerkelijk een paddenstoel te knutselen. Dat is prima. Andere kinderen zijn gewoon lekker aan het klieren, dat is ook prima. Toch zijn de resultaten vaak verbluffend kunstzinnig. We gebruiken het vaak om de groep er mee te versieren. De kinderen laten trots aan de ouders zien welk werkje zij gemaakt hebben. Als we een

Vaderdag of Moederdag cadeautje gaan maken is het natuurlijk handig dat er iets van een resultaat overblijft. We proberen dan een activiteit te verzinnen die eenvoudig is maar toch een leuk resultaat geeft.

We doen in principe elke dag een dansactiviteit voor de kleine en grotere peuters en passen de activiteiten aan op de leeftijd. De grotere peuters kunnen een hoelahoep bijvoorbeeld al om hun middel doen en de kleintjes vinden het leuk om erin te springen op de muziek.

Ook doen we elke dag een poppenkast spel voor de kinderen van de dreumes/peutergroep, voor het fruit eten.

De kinderen van 3 jaar en ouder, die niet meer slapen, bieden we voorschoolse werkjes aan.

We hebben elders al geschreven hoe favoriet huishoudelijke karweitjes zijn bij dreumesen en peuters. Ook voor ons als pedagogisch medewerkers vraagt het een creatieve, open houding om steeds open te staan voor nieuwe ideeën. Vaak zijn het de kinderen die de richting bepalen.

Boekjes lezen vinden kinderen vaak ook leuk. Iedere dag tijdens de yoghurt en fruit worden er verhaaltjes voor gelezen. De boekjes zijn voor de kinderen levensecht ook al gaat het over dingen die niet levensecht kunnen gebeuren. Kinderen tot ongeveer zes jaar kunnen nog geen onderscheid maken tussen fantasie en werkelijkheid. Vanuit dat oogpunt zoeken wij boekjes uit. We hoeven een kind niet te beschermen voor vervelende dingen die in sommige boeken gebeuren maar het is wel belangrijk dat het verhaal goed afloopt. We proberen daarnaast boekjes te vinden die aansluiten bij het ontwikkelingsniveau van het kind. Ook hier gaan we weer uit van respect voor het kind, het kind, kind laten zijn.

Voor alle activiteiten geldt dat zij in sterkere of minder sterke mate raakvlakken hebben op het sociale gebied. Vele activiteiten worden samen ondernomen. Door een kind met andere kinderen of een of meer kinderen met een pedagogisch medewerker. Het kind leert spelenderwijs hoe je met elkaar om kan gaan, hoe je dingen vraagt en voor elkaar krijgt. Ook leert het dat je moet luisteren naar wat een ander kind wil. Dat je niet boven op een ander kind moet gaan liggen en dat je geen speelgoed of moet pakken. Het leert ook hoe je duidelijk moet maken aan een ander kind dat je iets niet wil. Eerst door te gaan huilen maar later ook door het te benoemen. "Nee, Pieter, dat wil ik niet!" Zo ontstaan er constant interacties tussen de kinderen.

Open deur beleid The Little Prince

Het open deurenbeleid is een pedagogische methode waarbij kinderen structureel de gelegenheid krijgen om buiten de eigen groepsruimte te spelen.

Het is geen natuurlijke situatie om de hele dag in één ruimte te spelen. De bewegingsvrijheid uit zich in één ruimte en geeft hen weinig uitdaging en exploratieruimte. Daarom geven de pedagogisch medewerkers met een open deurenbeleid de kinderen regelmatig de gelegenheid om de omgeving buiten hun eigen groepsruimte te verkennen.

Dit kan buitenspelen zijn, vrij spelen in de speelhal of activiteiten doen in de speelhal zoals spelletjes, dansen of bouwen met blokken. Een belangrijk uitgangspunt is dat er alleen gebruik wordt gemaakt van open deuren beleid tijdens vrij-spel momenten. Eet- en slaapmomenten worden altijd in de eigen

stamgroep gedaan. Dit zodat de kinderen ook de kans krijgen terug te keren naar de veilige omgeving van de eigen groep en de rust hiervan.

De pedagogisch medewerker begeleidt waar nodig de kinderen naar een andere ruimte en er is extra aandacht voor begeleiding van de kwetsbare kinderen. De pedagogisch medewerker is te allen tijde bereikbaar voor de kinderen.

Werkafspraken:

1. Kinderen staan net zo als in hun stamgroep onder toezicht van een pedagogische medewerkster.
2. Er wordt voldaan aan kind ratio.
3. De evacuatie map moet aanwezig zijn.
4. Er moet duidelijk overzicht zijn voor de pedagogische medewerker

Bijzondere activiteiten en feesten

Er is een kind jarig dus hangen we de slingers op. Als we in de kring gaan mag de jarige op de mooi versierde stoel staan. We zingen liedjes: Er is er een jarig, lang zal hij leven, o wat zijn we heden blij, slingers horen erbij, Happy Birthday, etc. Ze krijgt een verjaardag kroon en mag zich verkleden. De jarige krijgt van alle kinderen uit de groep een cadeautje en mag trakteren. Zo leren ook de andere kinderen die niet jarig zijn dat een cadeau geven ook erg leuk kan zijn. Natuurlijk is het belangrijk dat de jarige het zelf ook leuk vindt. Dus als je niet verkleed wil, dan hoeft het niet. Voor de peuters is het ritueel belangrijk. Als wij iets over slaan is er altijd wel een kind dat ons er aan herinnert: "We hebben nog niet gezongen van de violen en de trommels!" De eerste verjaardag is voor het kind een beetje raar omdat hij nog niet begrijpt waarom hij alle aandacht krijgt. Wanneer ze twee worden is het al iets begrijpelijker en vaak ook leuker. Drie worden is fantastisch. Vier worden... nou, dat is een beetje eng en spannend eigenlijk. Des te meer omdat je dan ook afscheid neemt en naar school zal gaan. Afscheid nemen "vieren" we op dezelfde manier want dat is vaak in combinatie met het vier jaar worden. Kinderen vinden afscheid nemen vaak moeilijk te begrijpen. Er volgt iets onbekends, je weet niet wat je moet verwachten.

De meeste kinderen houden van gewoon, voorspelbaar, zoals het "hoort". Dat biedt de meeste veiligheid. Feesten geven extra drukte en spanning. Daarom proberen we de uitbundigheid van de feesten enigszins binnen de perken te houden. Dat vinden de meeste kinderen het plezierigst en voor hen doen we het immers. Sinterklaas noemen we daarom pas als de goedheiligman in het land is en kerst vieren we ook niet te lang van tevoren. Natuurlijk besteden we er wel aandacht aan. Sinterklaas komt ieder jaar wel even langs om cadeautjes uit te delen. We kunnen pepernoten bakken, ons verkleden of schminken als Sinterklaas en Zwarte Piet en we zingen een heel repertoire liedjes. En ook de Kerst vieren we uitbundig. We zingen dan de eenvoudige versies van kerstliedjes. We houden een kerstlunch met de kinderen. We lezen een boekje over het kerstverhaal. Zo maken we er een gezellige tijd van. Hier merken we soms dat kinderen verschillende achtergronden hebben: de een is Christelijk opgevoed, een ander niet. We hebben hier respect voor en kijken voornamelijk naar wat een kind zelf aangeeft over dit onderwerp. Voor kinderen die Christelijk opgevoed worden is het soms erg leuk als ze merken dat een pedagogisch medewerker of een ander kind liedjes kent die zij thuis leren.

De wereld is groter dan The Little Prince en daarom zijn we zo nu en dan buiten het dagverblijf te vinden. Het is een behoorlijke organisatie is om met veel kinderen op weg te gaan. Het hangt van de groepsamenstelling, de hoeveelheid kinderen, de leeftijden van de kinderen en de hoeveelheid

pedagogisch medewerkers wat de mogelijkheden zijn. Als er niet veel kinderen zijn is het natuurlijk eenvoudiger.

Invloed van groepsopvang

Met de invloed van groepsopvang bedoelen wij de invloed van de groep op het individuele kind en omgekeerd. Ook willen wij aandacht besteden aan de invloed van de pedagogisch medewerker op de groep en het kind.

Sfeer is bepalend voor het groepsgebeuren en wordt mede bepaald door reacties op elkaar. Zo kun je dit ook omdraaien en zeggen dat het groepsgebeuren bepalend is voor de sfeer. De groep en de sfeer zijn dus in een constante wisselwerking met elkaar.

Een kind alleen of een kind in een groep kan veel verschil uitmaken. Al heel jong zien wij kinderen naar elkaar kijken en pogingen doen de ander te imiteren. Twee baby's (10 en 11 maanden) zitten op de grond, eenvan hen slaat met een blokje op de grond en prompt pakt het tweede kind een blokje en doet hetzelfde. Maar ook op nog jongere leeftijd is er al duidelijk sprake van elkaar zien en contact maken door middel van lachen en spartelen met armpjes en beentjes. Dit is erg goed te zien op een baby groep. Maar ook op de peutergroep zie je dit gedrag. Het omgekeerde komt ook voor: een kind begint hartverscheurend te huilen en de rest gaat meedoen. Grotere kinderen ontfermen zich liefdevol over de kleintjes en helpen bijvoorbeeld soms met brood eten. Voorzichtig durven wij te concluderen dat sommige ontwikkelingen sneller verlopen door het samen zijn en bezig zijn in een groep. Bijvoorbeeld de sociale ontwikkeling. Dit houdt natuurlijk niet in dat dit "beter" is dan wanneer een kind geen opvang bezoekt. Immers, ieder kind heeft het recht op zijn eigen tempo in de ontwikkeling en zijn eigen manier. We stellen alleen dat een kind wat meer gelegenheid heeft om dingen na te doen van andere kinderen. Maar ook het tegenovergestelde zal voorkomen. Een stil verlegen kind zal zich in eerste instantie misschien helemaal niet zo gelukkig voelen in al die drukte en langzaam en onder begeleiding zijn plekje in de groep moeten vinden. Een erg druk kind kan soms voor veel onrust zorgen die de hele groep beïnvloedt. Rustpunten in de vorm van even samen tekenen, kleien, een boekje lezen kunnen dan nodig zijn. Een andere keer kun je er voor kiezen de groep (buiten) even te laten uitrazen, vooral met peuters die toch echt even hun energie kwijt willen. Emotioneel gedrag kan ook aanstekelijk werken. We noemden al het meehuilgedrag dat je vooral vaak bij baby's ziet. Maar ook oudere kinderen kunnen, vooral als ze de emotie van de ander nog niet kunnen begrijpen, zich mee laten voeren door bijvoorbeeld angst of verdriet. Gelukkig geldt ook hier weer het omgekeerde: vrolijkheid werkt aanstekelijk. Natuurlijk letten de pedagogisch medewerkers er op dat dit gedrag niet uit de hand loopt en waar nodig worden grenzen gesteld. Hierbij wordt ook gekeken naar het kind en waar hij het beste op reageert. Uitgangspunt is duidelijkheid naar het kind toe.

Natuurlijk hebben ook de pedagogisch medewerkers te maken met hun emoties en gevoelens. Zij zijn (helaas en natuurlijk) niet volmaakt en hebben ook wel eens "hun dag niet". Kinderen kunnen hier onbewust op reageren en ook meer prikkelbaar worden. Zo klein als ze zijn hebben ze toch vaak in de gaten dat er "iets" aan de hand is. In hoeverre kun je je als pedagogisch medewerker hierin laten gaan? Wij denken dat je als pedagogisch medewerker zoveel mogelijk eerlijk moet zijn naar de kinderen toe, ook in het tonen van emoties. Ben je bv. verdrietig, dan kun je dat vaak goed verwoorden naar de kinderen. Emoties zijn menselijk en je hoeft ze niet te verbergen. We willen graag dat kinderen hun emoties leren verwoorden en dat is natuurlijk ook voor onszelf belangrijk. Door het uiten van onze emoties geven we het goede voorbeeld naar de kinderen. Kinderen leren dat wij ook mensen zijn en dat wij ons ook vrolijk of juist verdrietig kunnen voelen. Echter, wij denken wel dat het goed is hier vooral met jonge kinderen niet te ver in te gaan. We proberen zoveel

mogelijk heftige reacties te beperken. Het is belangrijk dat de betrokken kinderen de emotie kunnen begrijpen en bevatten en we willen dus op hun niveau blijven.

Team

Onze pedagogisch medewerkers zijn gediplomeerd met een erkend kind gerichte opleiding dus beschikken over passende beroepskwalificatie als bedoeld in de cao kinderopvang. Hierdoor zijn zij bevoegd om te mogen werken met kinderen.

Op elke groep wordt er gewerkt met mentoren. Elk kind krijgen een mentor toegewezen. Tijdens het inchrijven en / of overgang van de groep zal deze mentor mondeling kenbaar gemaakt worden bij de ouders en het kind. **De mentor volgt het kind in zijn ontwikkeling en legt dit vast zodat zij weet waar een kind staat in zijn ontwikkeling. Zij doet dit o.a. door het kind minimaal jaarlijks te observeren d.h.v. ons observatieformulier en indien nodig meerdere malen maar zij kijkt ook dagelijks naar de kinderen en schrijft opvallend of afwijkend gedrag direct op om het eventueel te bespreken met collega's of onze assistent leidinggevende of om een extra observatie te doen. Wat zij beslist is afhankelijk van het gesignaleerde gedrag. Hierover meer in het hoofdstuk verderop in dit document "Signaleren en opvallend gedrag".** De mentor is ook verantwoordelijk voor het jaarlijkse oudergesprek over de ontwikkeling van het kind en de overdracht naar school en de buitenschoolse opvang. Door gebruik te maken van een overdracht naar school en de buitenschoolse opvang wordt er een doorlopende leerlijn gecreëerd.

Extra ondersteuning andere volwassenen

Houder van de crèche

Probeert dagelijks aanwezig te zijn op The Little Prince. Zij komt regelmatig binnen in de groepsruimtes en is aanwezig op verschillende momenten en tijden. De houder is verantwoordelijk voor de randvoorwaarden en het financiële gedeelte van de kinderopvang. Zij is aanspreekpunt voor ouders met vragen omtrent financiën. Het aanspreekpunt voor personeelsleden omtrent vragen over loon of personeelsvoorwaarden etc. etc.

Assistent leidinggevende

De assistent leidinggevende is verantwoordelijk voor de dagelijkse gang van zaken. Zij is het eerste aanspreekpunt voor ouders en medewerkers en verantwoordelijk voor de kwaliteit binnen de organisatie, het implementeren en gedragen houden van beleid en het begeleiden van medewerkers in diens handelen. De assistent leidinggevende is naast twee halve dagen op kantoor ook werkzaam op de groepen.

Externe adviseur

The Little Prince werkt daarnaast samen met een externe adviseur. Zij adviseert de organisatie **ten aanzien van het up to date houden van protocollen en documenten en eventuele wijzigingen/aanvullingen in de Wet Kinderopvang.**

Voor meer informatie over de organisatie structuur kunt op locatie vragen naar de taakverdeling.

Stagiaire

Biedt ondersteuning aan de beroepskrachten door middel van meehelpen, meekijken, meeluisteren, ondersteunen en geeft terugkoppeling naar de beroepskrachten.

Een stagiaire verricht dezelfde taken als een beroepskracht (afhankelijk van het niveau): niveau 2 uitsluitend huishoudelijke taken en niveau 3 huishoudelijke taken en de zorg voor de kinderen. Stagiaires staan nooit alleen met de kinderen op de groep en zijn niet eindverantwoordelijk. Zij worden boventallig en op een vaste stamgroep ingezet.

De begeleiding van de stagiaires wordt gedaan door de stagebegeleider en pedagogisch medewerker van de groep in samenwerking met de leidinggevende. Maandelijks vindt er een POP-gesprek plaats tussen de stagebegeleider en de stagiaire. In dit gesprek wordt over het functioneren van de stagiaires gesproken, waar de stagiaire nog kan groeien alsmede waar de stagiaire zelf nog wil groeien. Daarnaast wordt besproken welke opdrachten de stagiaire nog dient te maken. Indien de stagiaire goed presteert dan kan ervoor worden gekozen over te gaan op een POP-gesprek eens in de twee maanden. Periodiek (afhankelijk van de opleidingsinstelling) is er een gesprek tussen de pedagogisch medewerker, stagebegeleider en de leerkracht van school omtrent de ontwikkeling van de stagiaire.

De pedagogisch medewerker kan ondersteuning bij de begeleiding van de stagiaire vragen bij de assistent leidinggevende indien de gesprekken stroef verlopen of als er bijvoorbeeld over disfunctioneren gesproken moet worden.

Signalering & Opvallend gedrag

Opvallend gedrag

De eerste vraag die we hier moeten stellen is: wat is opvallend gedrag? We zullen daar in dit hoofdstuk twee dingen onder verstaan. Allereerst gedrag dat op de groep **opvalt**. Dit kan dus van alles betekenen van druk gedrag tot teruggetrokken gedrag. Een kind dat in een koppigheidsfase zit kan dus opvallend gedrag vertonen zonder dat er direct sprake is van gedrag waar je je (ernstig) zorgen om zou moeten maken.

Omgaan met opvallend gedrag is niet altijd gemakkelijk. Er is geen pasklaar antwoord te vinden op de vraag: Hoe moet ik er mee omgaan? We proberen voor ieder kind een aanpak te vinden die zowel voor het kind als voor de pedagogisch medewerker werkt. Het kind heeft er waarschijnlijk zelf last van, de ouders hebben er wellicht last van, maar ook op de groep heeft het zijn weerslag. Opvallend gedrag kan een grote invloed hebben op de groep, vooral als het als gevolg heeft dat een pedagogisch medewerker veel tijd moet investeren in dat kind. Dit kan dan ten koste van de andere kinderen en de sfeer op de groep gaan. Daarnaast kan bijvoorbeeld een extreem druk kind andere kinderen mee trekken in zijn gedrag. We vinden het belangrijk om altijd te communiceren met de ouders. We hebben immers met hun kind te maken en zien het kind in een andere omgeving en in een andere situatie dan de ouders. Het kan dus zijn dat een kind zich bij The Little Prince anders gedraagt dan thuis. We vinden het belangrijk om hier met de ouders over te praten. De ouders kennen hun kind ten slotte het beste.

Bij het brengen en ophalen van kinderen bespreken we hoe het die dag is gegaan. Gaat het iets minder goed met een kind, hoort de ouder dat dus meteen. Zo bekijken we of we onze aanpak op elkaar kunnen afstemmen wat duidelijkheid kan bieden voor het kind.

Het kan natuurlijk ook dat een ouder zich zorgen maakt en aan de pedagogisch medewerkers vraagt hoe het op de groep gaat. Dan kunnen wij extra oplettend zijn naar een kind. Soms weten ouders niet dat

alle kinderen door bepaalde fases gaan. Wanneer de pedagogisch medewerkers vertellen dat het bij bijna alle kinderen voorkomt kan dit al een stuk ongerustheid wegnemen.

Sommige kinderen maken een normale ontwikkelingsfase in een heftige mate door. In de groep kan dit opvallend gedrag tot gevolg hebben. Wanneer dat zo is besteden we er extra aandacht aan. Soms is het voor pedagogisch medewerkers handig om afspraken te maken over de aanpak van een kind zodat we daar een lijn in kunnen trekken.

We willen voorzichtig zijn in het plakken van etiketten, eigenlijk willen we helemaal geen etiketten plakken. Als je een kind bestempelt als "druk", is het moeilijk om te ontdekken of het kind altijd, af en toe, of alleen op bepaalde momenten druk is. Wat de een druk vindt, vindt de ander heel normaal. Hoe je gedrag beoordeelt hangt af van het moment waarop je observeert en het hangt ook van de persoon af die observeert. Het is belangrijk om open te blijven staan voor dingen die anders gaan dan wij verwachten. We willen er achter komen wanneer een kind bepaald gedrag vertoont en we proberen te begrijpen waarom hij zich zo gedraagt. Als een kind een periode druk gedrag vertoont, willen we dit niet als zodanig benoemen naar een kind. Het kind kan dan al snel denken: "Ik ben druk." Wanneer hij zichzelf zo gaat zien zal hij zich misschien ook zo gaan gedragen. En dan werken we het drukke gedrag dus juist in de hand. Een kind kan gaan denken: "Als ze me toch altijd druk vinden, hoef ik ook mijn best niet te doen. Het heeft toch geen zin." Daarom is het ontzettend belangrijk ook de positieve dingen te zien en te benoemen naar het kind. Daarnaast is het belangrijk om een scheiding te maken tussen wie het kind is en hoe het zich gedraagt. Kinderen kunnen zich overschreeuwen en lijken heel wat maar ondertussen kunnen ze bijvoorbeeld heel onzeker zijn. Een kind moet niet het gevoel krijgen dat het vervelend is maar het kan wel zo zijn dat het zich vervelend gedraagt. De manier van benoemen van gedrag heeft invloed op het gevoel van eigenwaarde van het kind. We willen de kinderen accepteren zoals ze zijn dus ook als ze zich af en toe overschreeuwen. We accepteren het kind maar niet zijn gedrag. We stellen dan duidelijk grenzen aan wat kan en mag zonder het kind zelf af te wijzen. We willen de kinderen helpen om manieren van gedrag te ontwikkelen die hen kunnen helpen om plezieriger met andere mensen en ook met zichzelf om te gaan. Een manier die kan helpen bij jongere kinderen is afleiden door activiteiten aan te bieden die het kind alleen of samen met een pedagogisch medewerker kan doen. Een kind dat heel druk is kan bijvoorbeeld rustig worden door aan tafel een boekje te lezen. Of door samen met een pedagogisch medewerker op te ruimen. Zo kan een pedagogisch medewerker toch doen wat ze moet doen, namelijk opruimen en tegelijkertijd heeft ze een op een contact met het kind.

Een kind dat de koppigheidsfase sterk doormaakt, heeft behoefte aan grenzen. Het kind ontdekt dat hij invloed uit kan oefenen op zijn omgeving. Dit is heel belangrijk voor de ontwikkeling van zijn zelfstandigheid en eigen wil. We hebben bij The Little Prince niet veel regels. De regels zijn beperkt tot die regels die nodig zijn voor de veiligheid van de kinderen en regels die nodig zijn om een groep te kunnen draaien. Er zijn dus altijd regels waar een kind zich aan zal moeten houden. We proberen als pedagogisch medewerkers de grenzen van wat wel en niet kan duidelijk aan te geven. Als het kind toch zijn eigen zin wil "doordrammen" zullen we vasthoudend moeten zijn. We proberen het kind hierbij niet te chanteren. "Wanneer je nu niet ophoudt, mag je straks niet naar buiten". Maar we willen het kind wel laten merken dat hij zijn eigen zin niet door kan drammen. Kinderen hebben immers niet altijd het overzicht over alle consequenties van gedrag. Als we zeggen: "Komen jullie aan tafel?" dan geven we de kinderen de ruimte "Nee!" te zeggen. Maar als we zeggen: "We gaan nu aan tafel," dan geven we het kind die ruimte niet. We proberen hierbij het zo te brengen dat het kind de strijd niet aan kan gaan. Wanneer het kind toch probeert er een strijd van te maken kunnen we

bijvoorbeeld zeggen: "Welke stoel kies jij, Pieter? Wil je naast Marieke zitten of naast Sjors?" Je leidt het kind af van de strijd die hij wil gaan voeren maar je geeft hem toch de ruimte om iets te bepalen en dat is waar het kind sterk behoefte aan heeft. Je biedt als het ware een alternatieve keuze aan terwijl je de strijd die het kind wil voeren negeert. Dit wil overigens niet zeggen dat dit altijd werkt.

Zorgwekkend gedrag

Ten tweede verstaan we onder opvallend gedrag, gedrag dat **zorgwekkend** is. In dit geval kan er sprake zijn van "afwijkend" gedrag. Afwijkend in die zin dat het ernstig afwijkt van wat verwacht mag worden van een kind. Als een kind bijvoorbeeld blijft hangen in diezelfde koppigheidsfase. Deze situaties komen gelukkig niet vaak voor. Hoe weten we nu wanneer gedrag van een kind gewoon even wat lastiger is en bij de normale ontwikkeling past of dat we ons echt zorgen moeten maken omdat het gedrag of manier van ontwikkelen echtlangere periode afwijkt.

Vroegtijdige signalering

De ontwikkeling van een kind is afhankelijk van de aanleg, de omgeving en de opvoeding. Het is een wisselwerking tussen aanleg en omgevingsfactoren. De pedagogisch medewerkers op The Little Prince zijn geschoold en ervaren in het werken met jonge kinderen. Om de ontwikkeling van de kinderen gericht te volgen observeren wij de kinderen middels een observatieformulier 1 x per jaar. We nodigen ouders dan uit om de bevindingen met hen te bespreken. Wanneer de ontwikkeling van een kind anders loopt dan verwacht bespreken wij dit –zo nodig- eerder met de ouders.

De pedagogisch medewerker kan signaleren dat het kind zich langzamer, sneller of anders ontwikkelt dan in doorsnee gebruikelijk is. Dat kan betrekking hebben op de verstandelijke, de motorische, de zintuiglijke, de lichamelijke, de spraak/taalontwikkeling, het contact, het spel en de sociale ontwikkeling en de zelfredzaamheid. Natuurlijk gaan we in zo'n geval met ouders in gesprek. Bij vroegtijdige onderkenning van stagnatie in de ontwikkeling wordt niet alleen gekeken naar het kind, maar ook naar de omgeving en de situatie waarin het kind leeft. Bij een stagnatie in de ontwikkeling signaleert de pedagogisch medewerker en/of de ouder dat het kind zich langzamer of anders ontwikkelt dan in doorsnee gebruikelijk is.

Dit kan zich uiten in het achterblijven van de verstandelijke, de motorische, de zintuiglijke, de lichamelijke, de spraak/taalontwikkeling, het contact, het spel en de sociale ontwikkeling en de zelfredzaamheid.

Door vroegtijdige signalering kan bijtijds aan ouders en kind ondersteuning worden geboden om de ontwikkeling van de peuter op gang te krijgen.

Wanneer we (samen met ouders) concluderen dat het gedrag of de ontwikkeling van een kind (te) langzaam vooruit gaat, dan besluiten we, altijd in overleg met de houder, dat we ouders doorverwijzen naar het Kabouterhuis zodat ouders en kind de juiste begeleiding kunnen krijgen. En dat de pedagogisch medewerkers wellicht ook ondersteund kunnen worden in de aanpak van het betreffende kind.

Ondersteuning in het signaleren

We observeren de kinderen dagelijks. Kinderen vanaf één jaar observeren we gericht, middels een observatieformulier, minimaal 1 x per jaar. We nodigen ouders uit om onze observaties met hen te bespreken. Als ouders hier geen belangstelling voor hebben gebeurt dit niet. Wanneer we

bijzonderheden signaleren bij een kind, zullen we hierover in gesprek gaan met ouders en hen zodoende doorverwijzen naar een passende instantie die hen verder kan helpen.

Om er zeker van te zijn dat onze observaties kloppen, vinden er regelmatig kind-besprekingen plaats waarin we eventuele bijzonderheden van de kinderen of in hun aanpak met elkaar bespreken. De ingevulde observatieformulieren nemen we ook met elkaar en de leidinggevende door alvorens we deze met ouders bespreken. Zo kunnen we de observaties ook aan elkaar toetsen.

MOC 't Kabouterhuis Zuid

MOC 't Kabouterhuis Amsterdam Zuid
Amsteldijk 196
1079 LK Amsterdam
Tel: 020- 644 53 51
Fax: 020- 644 66 95
Email: zuid@kabouterhuis.nl

Vanuit MOC 't Kabouterhuis Zuid worden de stadsdelen Oud-Zuid, Zuideramstel, Oost-Watergraafsmeer, Zeeburg en IJburg bediend.

Overdracht naar school en buitenschoolse opvang

Voor alle kinderen wordt er een overdracht gegeven aan de basisschool. Om een doorlopende leerlijn voor de kinderen te creëren werken wij samen met de scholen. Dit doen wij door een overdracht te geven aan de school bij het verlaten van het kinderdagverblijf. Deze overdracht vindt alleen plaats indien ouders hier toestemming voor hebben gegeven. Voordat het kind vier jaar wordt zal de mentor van uw kind om schriftelijke toestemming vragen voor deze overdracht alsmede de toestemming voor de overdracht naar de buitenschoolse opvang (indien aan de orde).

Bij The Little Prince maken wij gebruik van een lauwe of warme overdracht.

Een lauwe overdracht: na toestemming van de ouders stuurt de mentor het kind dossier met daarin de observaties en een begeleidende brief op naar school. Vervolgens neemt zij contact op met de ib'er en / of de nieuwe leerkracht van het kind voor een korte overdrachtsbespreking.

Een warme overdracht: Indien er zorgen zijn omtrent de ontwikkeling en / of het gedrag van het kind wordt ter bevordering van een doorgaande leerlijn een warme overdracht gegeven. Dit betekent dat de mentor van uw kind persoonlijk naar de school gaat om hier samen met de IB'er en / of nieuwe leerkracht de overdracht te bespreken

Daarnaast verstuurt The Little Prince het dossier met daarin de observaties en een begeleidende brief, na schriftelijke toestemming van de ouder, door naar de buitenschoolse opvang. Deze manier van overdragen wordt ook wel koude overdracht genoemd. De BSO kan te allen tijde contact opnemen met The Little Prince indien zij vragen hebben over het dossier.

Personeel en groepen

Stamgroep

Alle kinderen maken deel uit van een vaste groep, de stamgroep. The Little Prince heeft 2 stamgroepen namelijk:

De baby groep (0 – 1,5-2 jaar) deze groep bestaat uit maximaal 9 baby's die worden opgevangen door twee pedagogisch medewerkers.

De peuter groep (1,5-2 tot 4 jaar) deze bestaat uit maximaal 14 peuters die worden opgevangen door twee pedagogisch medewerkers

De beroepskracht kind – ratio (BKR) wordt berekend door middel van de rekentool kinderopvang beroepskracht kind ratio van de rijksoverheid. Deze rekentool geeft de houder en pedagogisch medewerker genoeg handvaten om uit te rekenen hoeveel kinderen door de pedagogisch medewerkers opgevangen mogen worden.

Op een aantal vastgestelde momenten op de dag mag er worden afgeweken van het beroepskracht kind ratio. Dit betekent dat er tijdelijk minder pedagogisch medewerkers ingezet mogen worden waarbij in ieder geval minimaal de helft van de aantal benodigde pedagogisch medewerkers aanwezig dient te zijn.

Bij een openingstijd van 10 uur of langer mag er maximaal drie uur worden afgeweken van het BKR, de zogeheten drie uren regeling.

De regeling treedt in werking zodra pedagogisch medewerkers meer dan het toegestane aantal kinderen opvangen. In de kind planning wordt bijgehouden wanneer kinderen binnenkomen en wanneer zij naar huis gaan, hierdoor wordt inzichtelijk gemaakt wanneer er van het BKR wordt afgeweken.

Als blijkt dat we meer dan drie uur af gaan wijken volgens de BKR op een dag (incl. de pauzes), wordt het rooster incidenteel of structureel aangepast, naar gelang de situatie.

Op het moment dat de drie-ursregeling in werking is getreden en er slechts één PM-er in het pand is, zorgen we er altijd voor dat er een tweede volwassene aanwezig is in het pand bv een stagiaire (18+), de assistent leidinggevende of de houder. Daarnaast kunnen de pedagogisch medewerkers tijdens pauze tijd op locatie verblijven om op deze manier te voldoen aan de regelgeving. Op het dienstrooster is te zien wie er in het pand aanwezig is indien er wordt afgeweken van het BKR en er één pedagogisch medewerker wordt ingezet. Uit de praktijk blijkt dat de pedagogisch medewerkers *zeer sporadisch* in vakantieperiodes alleen staan ten tijde van het afwijken van het BKR. Tijdens de normale bezetting zijn er altijd twee pedagogisch medewerkers in het pand aanwezig.

Tijden waarop wordt afgeweken van het BKR (buiten deze tijden wordt er te alle tijden voldaan aan het BKR)

Babygroep

Dag	Afwijken ochtend	Afwijken middag	Afwijken avond
Maandag	8.15– 9:00	12.30-13.30	17:00 – 18.15
Dinsdag	8.15– 9:00	12.30-13.30	17:00 – 18.15
Woensdag	8.15– 9:00	12.30-13.30	17:00 – 18.15
Donderdag	8.15– 9:00	12.30-13.30	17:00 – 18.15
Vrijdag	8.15– 9:00	12.30-13.30	17:00 – 18.15

Tijden waarop wordt afgeweken van het BKR (buiten deze tijden wordt er te alle tijden voldaan aan het BKR)

Peutergroep

Dag	Afwijken ochtend	Afwijken middag	Afwijken avond
Maandag	8.15– 9:00	13.30-14.30	17:00 – 18.15
Dinsdag	8.15– 9:00	13.30-14.30	17:00 – 18.15
Woensdag	8.15– 9:00	13.30-14.30	17:00 – 18.15
Donderdag	8.15– 9:00	13.30-14.30	17:00 – 18.15
Vrijdag	8.15– 9:00	13.30-14.30	17:00 – 18.15

Tijden waarop wordt afgeweken van het BKR gedurende vakantie periode

Dag	Afwijken ochtend	Afwijken middag	Afwijken avond
Maandag	8.15– 9:00	13.00-14.30	17:00 – 17.45
Dinsdag	8.15– 9:00	13.00-14.30	17:00 – 17.45
Woensdag	8.15– 9:00	13.00-14.30	17:00 – 17.45
Donderdag	8.15– 9:00	13.00-14.30	17:00 – 17.45
Vrijdag	8.15– 9:00	13.00-14.30	17:00 – 17.45

De stamgroepen bij The Little Prince bieden emotionele veiligheid en rust doordat ouders / kinderen weten waar zij horen en door te werken met vaste krachten geeft dit een stukje rust en regelmaat.

Opvang in de andere stamgroep

Met vooraf gegeven schriftelijke toestemming van de ouder kan een kind gedurende een tussen pedagogisch medewerker en ouder overeengekomen periode worden opgevangen in een andere stamgroep dan de eigen stamgroep van het kind. (zie ook onder “extra dagen”)

Verlaten van de stamgroep

De kinderen verlaten hun stamgroep als zij naar het toilet gaan, bij het buiten spelen, activiteiten op de hal (in ochtend en middag of tussendoor) of tijdens open deurenbeleid.

Wanneer een pedagogisch medewerker de stamgroep verlaat wordt dit altijd gecommuniceerd met de collega pedagogisch medewerker. Er wordt gecommuniceerd wat diegene gaat doen en wanneer zij terug is. De pedagogisch medewerkers zorgen er altijd voor dat er een vast gezicht bij de kinderen is. Als een van de kinderen van de peutergroep naar het toilet moet dan vragen zij aan de pedagogisch medewerkers of zij mogen gaan. Als kinderen nog niet zelfstandig naar het toilet kunnen dan loopt een van de pedagogisch medewerkers met hen mee. Kinderen die wel zelfstandig naar het toilet kunnen mogen alleen gaan. Via het vier-ogen principe waarmee er gewerkt wordt op The Little Prince weten we dat er toezicht is op de gang. De pedagogisch medewerkers van de babygroep horen en zien namelijk wat er op de gang gebeurt. Als er maar één pedagogisch

medewerker op de stamgroep aanwezig is, kan zij altijd via de babyfoon met collega's van de andere stamgroep communiceren mocht het nodig zijn.

Zowel de peuter- als de babygroep gaat meestal één keer per dag naar buiten, bij mooi weer twee keer. Voordat de groep zich vanaf de stamgroep verplaatst worden de kinderen geteld. Eén van de pedagogisch medewerkers neemt de kinderen mee naar de gang waar zij hun jas en schoenen aandoen. De andere pedagogisch medewerker zorgt ervoor dat de tas met daarin de map, een telefoon en een EHBO-etui klaar staat. Als iedereen klaar is om naar buiten te gaan lopen de kinderen één voor één naar buiten en gaan zij op een rij staan. Daar worden de kinderen nog een keer geteld en vervolgens nemen de pedagogisch medewerkers de kinderen mee naar de tuin. De baby's worden in de kinderwagen of bolderkar vervoerd.

De babygroep heeft een open verbinding met de ruimte naar de gang waar zowel de babygroep als de peutergroep gebruik van maakt. Ook de deur van de peutergroep staat altijd open. We leren de peuters om aan de pedagogisch medewerkers te vragen of zij naar de gang mogen zodat zij toezicht kunnen houden. Als de pedagogisch medewerkers in de keuken zijn dan staan de deuren altijd open zodat zij contact houden met de collega's en kinderen.

Als er maar één pedagogisch medewerker aanwezig is op de stamgroep omdat er minder kinderen zijn dan houdt deze altijd contact met de pedagogisch medewerkers van de andere stamgroep. Er wordt er dan opgelet dat er altijd iemand aanwezig is bij de kinderen. Beide groepen ondersteunen elkaar waar nodig.

Groepen samenvoegen

Samenvoegen van groepen op The Little Prince. Om verschillende redenen kan het nodig zijn om groepen samen te voegen. Denk bijvoorbeeld aan de invulling van het 4-ogen/oren principe in combinatie met bedrijfsmatige overwegingen zoals aan het begin en/of einde van de dag wanneer er minder kinderen aanwezig zijn. We hanteren de volgende uitgangspunten bij het samenvoegen van groepen:

1. We volgen altijd de beroepskracht-kind-ratio
2. Elk kind zit in één stamgroep (de in de regelgeving genoemde uitzonderingen daargelaten) met maximaal drie pedagogische medewerkers
3. Elk kind maakt gebruik van maximaal twee stamgroepsruimtes
4. In het pedagogisch werkplan is beschreven hoe er wordt samengevoegd
5. Bij samenvoeging is van een vaste pedagogisch medewerker aanwezig
6. Het betreft het op een bepaalde dag (bepaalde dagen) structureel samenvoegen van groepen waarvan (ruim) van tevoren duidelijk is dat beide groepen op de betreffende dag (dagen) zo weinig kinderen hebben dat samenvoegen mogelijk is. Bijvoorbeeld in de vakantie
7. Het moet voor ouders en kinderen vooraf duidelijk zijn hoe wordt samengevoegd
8. Toestemmingsformulier van de ouders / verzorgers.

Dagelijks samenvoegen: Bij The Little Prince voegen wij dagelijks samen in de ochtend tot 9.15 uur en in de middag vanaf 17:00 uur, dit doen wij in de speelhal.

Pauzes: Bij The Little Prince wordt er alleen samengevoegd tijdens pauzetijden (12.30 – 14.30 uur) indien er op beide groepen slechts één pedagogisch medewerker wordt ingezet. Dit kan voorkomen tijdens vakantieperiodes. Ouders worden altijd van te voren op de hoogte gesteld indien dit gebeurt. Tijdens het samenvoegen in pauzetijs worden de kinderen op de babygroep opgevangen.

Vakantieperiode: Tijdens vakantieperiodes wordt er voor de vakantie in kaart gebracht hoeveel kinderen er komen. The Little Prince kan aan de hand hiervan besluiten om op bepaalde dagen samen te voegen. Er wordt alleen samengevoegd als er minder dan 8 kinderen aanwezig zijn op de desbetreffende dag. De ouders worden vooraf aan de vakantie op de hoogte gesteld welke dag er eventueel wordt samengevoegd. De kinderen worden tijdens het samenvoegen op de babygroep opgevangen.

Structureel samenvoegen: Momenteel zijn er geen dagen bij The Little Prince waar structureel wordt samengevoegd.

Extra dagen

The Little Prince biedt de mogelijkheid om extra dagen / dagdelen af te nemen. Dit is mogelijk wanneer de maximale stamgroeps grootte evenals het aantal pedagogisch medewerkers gehandhaafd per aantal kinderen blijft (BKR). Deze opvang dag vindt in principe binnen de eigen stamgroep van het kind plaats. Partijen (de oudercommissie en houder) zijn van mening dat geborgenheid en gevoel van veiligheid voor het kind en voor de stamgroep als geheel voorop staan.

De mogelijkheid om een extra opvang dag of ruil dag buiten de stamgroep af te nemen, indien geen plaats is op de eigen groep, wordt in overleg met de ouders van het betreffende kind besproken en schriftelijk vastgelegd.

Ruil dagen

Ruilen van een dag is een service, geen recht, wij proberen ouders altijd te helpen maar het kan voorkomen dat dit niet mogelijk is.

De zelfde regels gelden voor een ruil dag als extra dag / dagdeel. Zie hiervoor het kopje extra dagen.

Wennen bij The Little Prince

Pedagogische medewerkers krijgen regelmatig te maken met nieuwe kinderen en nieuwe ouders. Zij moet - steeds opnieuw – een vertrouwensrelatie opbouwen met kinderen en ouders. Voor kinderen en voor hun ouders betekent de stap naar een kinderdagverblijf dat zij moeten wennen aan een nieuwe situatie. Voor kinderen is het vaak de eerste stap buiten de vertrouwde wereld van ouders of familie. Het is van groot belang voor kinderen en ouder dat de wenperiode goed verloopt. Het wenproces gaat stap voor stap. Wanneer is een kind gewend in zijn/haar groep? We onderscheiden twee verschillende wenprocessen: **extern wennen** bij een kindje dat voor het eerst bij The Little Prince komt en **intern wennen** wanneer een kindje van de baby/dreumesgroep naar de peutergroep gaat.

Extern wennen

Wij trekken hier 1 tot 2 weken voor uit. Dit is afhankelijk van het kind. We beginnen met 2/3 uurtjes 2x per week (in overleg met de ouders). De ouder blijft gedurende deze uurtjes bij het kind. De

ouder gaat pas weg als wij zien dat het kind vertrouwen in ons heeft. Tot dit het geval is gaan wij door met 2/3 uurtjes per keer met de ouder erbij.

Als wij zien dat het kind vertrouwen in ons heeft beginnen wij met halve dagen om e.e.a. langzaam op te bouwen voor het kind. Ook dit neemt ongeveer 1/2 weken in beslag.

Zoals gezegd: e.e.a. is afhankelijk van het kind. In de praktijk zal de een wat meer tijd nodig hebben dan de ander.

Intern wennen (van baby naar peutergroep)

Dit gebeurt als het kind tussen de 1 ½ en twee jaar is (afhankelijk of het kind er klaar voor is en of de groeps grootte t.a.v. kind ratio dit toe laat) Bij deze overgang wordt er dus gekeken hoe ver de kinderen in hun ontwikkeling zijn en het belangrijkste daarbij is of ze het emotioneel aankunnen om door te gaan naar de volgende groep. Ook belangrijk is dat kinderen lopen kunnen zodat ze door de grotere kinderen niet omver gelopen worden. Tevens wordt er gekeken of het qua planning uitkomt. In principe oefent het kind 2 tot 4 weken voor dat het overgaat met buiten spelen, broodje eten, tijdens activiteiten etc.

Zo kunnen ze rustig wennen aan de nieuwe omgeving, nieuwe kinderen en pedagogisch medewerkers. Na twee tot 4 weken wennen krijgen ze een afscheidsfeestje en worden daarna uitgezwaaid. Voor sommige kinderen is de overgang naar een volgende groep best een ingrijpende gebeurtenis. Tevens zijn er ouders die ook even moeten wennen aan het feit dat hun 'baby' opeens "baby af" is. De overgang wordt daarom met zorg gepland en het kind wordt zorgvuldig begeleid. Informatie over het nieuwe kind krijgen de pedagogisch medewerkers via een overdracht van collega's van de babygroep, tevens wordt er nog een intake gesprek met de ouders gepland.